

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

ZIŅOJUMS PAR SITUĀCIJU DIVPUSĒJĀ UN TRĪSPUSĒJĀ SOCIĀLĀ DIALOGA JOMĀ ZEMGALES REĢIONĀ

2012.gada II pusgads

Zinojumu sagatavoja:
Latvijas Darba devēju konfederācijas
Reģionālās attīstības un sociālā dialoga koordinatore
Zemgales reģionā
Zanda Lamba

Šis materiāls ir veidots ar Eiropas Sociālā fonda un Latvijas valsts finansiālu atbalstu projekta „LDDK administratīvās kapacitātes stiprināšana reģionos” (id.Nr.1DP/1.5.2.2.1./08/IPIA/SIF/002/02) ietvaros. 85% no projekta finansē Eiropas Savienība ar Eiropas Sociālā fonda starpniecību un 15 % Latvijas valsts ar Sabiedrības integrācijas fonda starpniecību.

Jēkabpilī, 2013. gada janvārī

Saturs

SAĪSINĀJUMI/ APZĪMĒJUMI:	3
IEVADS	4
1. DIVPUSĒJAIS SOCIĀLAIS DIALOGS:.....	5
1.1. REĢIONĀ IZVEIDOTĀS UZŅĒMĒJU BIEDRĪBAS, DARBA DEVĒJU ORGANIZĀCIJAS, TO RAKSTUROJUMS, DARBĪBA, AKTIVITĀTES IZVĒRTĒJUMS	5
1.2. ARODBIEDRĪBU ORGANIZĀCIJAS REĢIONĀ	13
1.3. SADARBĪBAS FORMAS STARP DARBA DEVĒJU ORGANIZĀCIJĀM UN ARODBIEDRĪBĀM REĢIONĀ	14
1.4. JA REĢIONĀ NAV DIVPUSĒJO KONSULTATĪVO MEHĀNISMU, TAD KĀDA IR DARBA DEVĒJU ORGANIZĀCIJU UN ARODBIEDRĪBU ATVĒRTĪBA SOCIĀLĀ DIALOGA ĪSTENOŠANAI:	14
1.5. KOPLĪGUMU SKAITS REĢIONA UZŅĒMUMOS. KOPLĪGUMU RAKSTUROJUMS.	15
1.6. SECINĀJUMI PAR SOCIĀLĀ DIALOGA SITUĀCIJU REĢIONĀ.....	16
1.6.1. Šķēršļi.....	16
1.6.2. Iespējas.	17
2. TRĪSPUSĒJAIS SOCIĀLAIS DIALOGS. REĢIONĀ DARBOJOŠĀS TRĪSPUSĒJĀS KONSULTATĪVĀS PADOMES, TO RAKSTUROJUMS, DARBĪBA, AKTIVITĀTES IZVĒRTĒJUMS. .	18
3. LDDK REĢIONĀLĀ KOORDINĀCIJAS CENTRA INICIATĪVAS.....	23
3.1. LDDK PĀRSTĀVNICĪBA VALSTS UN PAŠVALDĪBU INSTITŪCIJĀS REĢIONĀ.....	23
3.2. ORGANIZĒTIE PASĀKUMU UN TO EFEKTIVITĀTES NOVĒRTĒJUMS.....	23
3.3. SVID ANALĪZE	25
3.4. ĪZVIRZĪTĀS PRIORITĀTES UN DARBA UZDEVUMI NĀKAMAJAM PĀRSKATA PERIODAM	26
3.5. AKTUĀLIE JAUTĀJUMI, IEROSINĀJUMI UN PROBLĒMAS UZŅĒMUMU SKATĪJUMĀ.	26

Saīsinājumi/ apzīmējumi:

LDDK – Latvijas Darba devēju konfederācija
LBAS – Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība
DDO – darba devēju organizācija
TKP – Trīspusējā konsultatīvā padome
JRTA – Jelgavas Ražotāju un tirgotāju asociācija
JUB – Jēkabpils Uzņēmēju biedrība
JRPIC – Jelgavas Reģionālais pieaugušo izglītības centrs
NVA – Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO – Nevalstiskas organizācijas
LTA – Latvijas Tirgotāju asociācija

levads

Ziņojums par situāciju divpusējā un trīspusējā dialoga jomā Zemgales reģionā ir sagatavots projekta „LDDK administratīvās kapacitātes stiprināšana reģionos” (id.Nr.1DP/1.5.2.2.1./08/IPIA/SIF/002/02) ietvaros. 85% no projekta finansē Eiropas Savienība ar Eiropas Sociālā fonda starpniecību un 15 % Latvijas valsts ar Sabiedrības integrācijas fonda starpniecību.

Ziņojums sevī ietver informāciju par situāciju divpusējā un trīspusējā sociālā dialoga jomā Zemgales reģionā.

Zemgales reģions atrodas Latvijas centrālajā daļā uz dienvidiem no Rīgas. Reģions izvietojies gar Latvijas - Lietuvas valstu robežu un robežojas ar Latgales, Vidzemes, Rīgas un Kurzemes reģioniem. Zemgales reģionā ir divi nacionālās nozīmes centri: Jelgavas pilsēta un Jēkabpils pilsēta. Ir trīs reģionālās nozīmes centri: Bauskas novads., Dobeles novads un Aizkraukles novads. Pārējie novadi, tādi kā Kokneses novads, Skrīveru novads, Jaunjelgavas novads u.c., ir vietējās nozīmes centri.

Zemgalē ir 22 vietējās pašvaldības, no tām 2 republikas nozīmes pilsētas - Jelgava un Jēkabpils, 20 novadu pašvaldības- Aizkraukles, Skrīveru, Jaunjelgavas, Kokneses, Neretas, Pļaviņu, Bauskas, Rundāles, Iecavas, Vecumnieku, Dobeles, Auces, Tērvetes, Jelgavas, Ozolnieku, Jēkabpils, Aknīstes, Krustpils, Salas un Viesītes novadi.

Reģionā atrodas trešā lielākā augstskola Latvijā - Latvijas Lauksaimniecības universitāte (LLU), vairākas profesionālās izglītības iestādes. Zemgales reģionā ir vairāki loģistikas centri, tehnoloģiskie centri un industriālie parki, veiksmīgi darbojas Biznesa parki un ir izveidoti 5 Biznesa dārzi pierobežas teritorijā.

2009.gada maijā LDDK, uzsākot īstenot projektu „LDDK administratīvās kapacitātes stiprināšana reģionos” (id.Nr. 1DP/1.5.2.2.1./08/IPIA/SIF/002/02) ar Eiropas Sociālā fonda un Latvijas valsts finansiālu atbalstu, ir izveidojusi reģionālās struktūras visos 5 plānošanas reģionos - Rīgā, Cēsīs, Rēzeknē, Liepājā un Jēkabpilī - kurās darbojas reģionālās attīstības un sociālā dialoga koordinatori. Koordinatoru uzdevums ir sniegt atbalstu darba devēju apvienošanai organizācijās, lai sekmētu sociālā dialoga attīstību starp darba devējiem, pašvaldībām un darba ņēmējiem.

Kopš LDDK uzsāka sociālā dialoga projektu, Zemgales reģionā ir panākti būtiski uzlabojumi sadarbības praksē starp darba devēju organizācijām, arodbiedrībām un pašvaldībām. Zemgales reģionā ir izveidota Jēkabpils Uzņēmēju biedrība, administratīvā kapacitāte stiprināta pārējām reģiona darba devēju organizācijām. Stiprināta savstarpējā reģiona darba devēju organizāciju sadarbība - kā rezultātā nodibināta Zemgales darba devēju padome, kas ir pierādījums uzņēmēju ieinteresētībai ne tikai savas pilsētas vai novada, bet visa reģiona attīstībā, sadarbībā ar reģiona pašvaldībām uzlabojot uzņēmējdarbības un sociālo vidi, kā arī nostiprinot sociālo dialogu. Ir veicināta sadarbība ar citu reģionu darba devēju organizācijām un uzņēmēju klubiem, izveidojot Jelgavas pilsētas Trīspusējo konsultatīvo padomi, Jēkabpils pilsētas Attīstība konsulstatīvo komisiju, kā arī Bauskas novada Uzņēmējdarbības konsultatīvo padomi, reģionālajiem darba devējiem ir iespēja iesaistīties sociālā dialoga veidošanā ar vietējām pašvaldībām, ir iespēja līdzdarboties un pārstāvēt biedrības, kā arī sava uzņēmuma intereses.

1. Divpusējais Sociālais dialogs:

1.1. Reģionā izveidotās uzņēmēju biedrības, darba devēju organizācijas, to raksturojums, darbība, aktivitātes izvērtējums

Jelgavas pilsēta

Biedrība „Jelgavas Ražotāju un tirgotāju asociācija” ir senākā, lielākā un ietekmīgākā darba devēju organizācija Zemgales reģionā, tā dibināta 1996. gadā, valdes priekšsēdētājs: Imants Kanaška. Šobrīd apvieno vairāk kā 80 Jelgavas pilsētas un novada darba devējus, kuri nodarbina apmēram 3000 strādājošos. Biedrība „Jelgavas Ražotāju un tirgotāju asociācija” pārstāv visplašāko Jelgavas pilsētas un novada darba devēju spektru: gan tirgotājus, gan ražotājus, gan pakalpojumu sniedzējus u.c. Organizācijas biedri ir gan IK, gan SIA, tāpat ir pārstāvēti gan mazi, gan vidēji, gan lieli Jelgavas uzņēmumi. Biedru vidū ir Latvijas vadošie nozaru uzņēmumi, tādi kā „Igate CBS”, SIA „Evopipes”, SIA „KKR” u.c.

Biedrība „Jelgavas Ražotāju un tirgotāju asociācija” (JRТА) aktīvi, kvalitatīvi un efektīvi līdzdarbojas vietējās politikas veidošanā.

2010. gada 28. decembrī Jelgavas pilsētas dome, Jelgavas Ražotāju un tirgotāju asociācija (JRТА), pārstāvot Latvijas Darba devēju konfederāciju (LDDK), un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība (LBAS) parakstīja vienošanos un Trīspusējās konsultatīvās padomes nolikumu par sadarbību, lai kopīgi sekmētu pilsētas un iedzīvotāju labklājību.

Padomē sekmīgi darbojas pieci darba devēju pārstāvji, kuri pārstāv biedrību „Jelgavas Ražotāju un tirgotāju asociācija”. Uzņēmēju biedrības pārstāvji, savas kompetences ietvaros, izskata pilsētas nozaru plānošanas dokumentus un pašvaldības lēmumu projektus, gatavo atzinumus par dokumentu projektiem un sniedz priekšlikumus par to uzlabošanu tādos jautājumos kā sociālā drošība, ekonomiskās attīstības un nozaru stratēģijas, pilsētas attīstība, izglītība, nodarbinātība, nepieciešamības gadījumā sniedz viedokli arī par citiem normatīvajiem aktiem.

JRТА ir Latvijas Darba devēju konfederācijas biedrs (LDDK), JRТА valdes priekšsēdētājs kopš 2012. gada 22. marta ir LDDK padomes loceklis.

Kā LDDK biedrs JRТА piedalās Latvijas tautsaimniecībai svarīgu jautājumu risināšanā gan nacionālajā, gan Eiropas Savienības un starptautiskajā līmenī. Biedrības valde regulāri iesaistās lēmumu pieņemšanas procesā, gatavo biedrības atzinumus par Zemgales reģiona un Jelgavas pilsētas uzņēmējiem saistošiem normatīvajiem aktiem.

JRТА ir Latvijas Tirgotāju asociācijas biedrs. JRТА valdes priekšsēdētājs Imants Kanaška ir arī Latvijas Tirgotāju asociācijas padomes loceklis.

Jelgavas Ražotāju un tirgotāju asociācija, tās valdes priekšsēdētāja Imanta Kanaškas personā ir Zemgales Darba devēju padomes veidošanas iniciatore.

2011. gada 28. maijā Jelgavas Ražotāju un tirgotāju asociācija parakstīja sadarbības līgumu ar Baranoviču tirgotāju un ražotāju palātu (Baltkrievija). Līgums paredz veicināt sadarbību un pieredzes apmaiņu starp Jelgavas pilsētas un Baranoviču pilsētas uzņēmējiem.

2012. gada otrajā pusē Jelgavas Ražotāju un tirgotāju asociācijas valdes priekšsēdētājs Imants Kanaška turpināja ļoti aktīvu darbību Latvijas Darba devēju konfederācijas padomē un Latvijas Tirgotāju asociācijas (LТА) padomē, arī uzsākta aktīva darbība 2012. gada 10. maijā LТА dibinātajā Tirdzniecības nozares Sociālā dialoga padomē.

Jelgavas Ražotāju un tirgotāju asociācijas galevnās īstenotās aktivitātes 2012. gada otrajā pusgadā:

- Jūnijs. JRTA tikšanās ar Saeimas deputātu V.Valaini, lai meklētu risinājumu nodokļu maksājumu pagarinājumiem. (Šā gada 1.jūlijā stāsies spēkā izmaiņas likumdošanā, kas paredz, ka turpmāk uzņēmumi lūgt nodokļu maksājumu pagarinājumus līdzšinējo 12 reižu vietā varēs vien 4 reizes gadā, kas var ievērojami sarežģīt darbu un pat apdraud pastāvēšanu virknei uzņēmumu – uzsākot uzskaiti no 1. janvāra pastāv reāli riski, ka uzņēmējs jau līdz 1. jūlijam visas savas četras iespējas būs izmantojis, nezinot par izmaiņām, un Valsts ieņēmumu dienests (VID) nodokļu atmaksas pagarinājumu atteiks. Šīs izmaiņas atbilstoši VID datiem skars vairāk nekā 3 tūkstošus uzņēmumu, un var novest ne vienu vien uzņēmēju līdz maksātnespējai.)
- Septembris. Zemgales reģiona uzņēmēju viedokļa paušana Zemgales plānošanas reģiona un Latvijas Lauksaimniecības universitātes rīkotajā apaļā galda ekspertu diskusija “Vai NAP 2020 ekonomiskais izrāviens sasniegs arī Zemgali”?
- Septembris. Piedalīšanās Zemgales darba devēju organizāciju tikšanās Jēkabpilī. Pasākumā piedalījās Jēkabpils Uzņēmēju biedrība, Jelgavas Ražotāju un tirgotāju asociācija, uzņēmēju klubs „Bauska 97”, Dobeles novada uzņēmēju pārstāvji.
- Oktobris. Zemgales reģionālajā kopmetenču attīstības centrā notika kārtējā Jelgavas pilsētās Trīspusējās konsultatīvās padomes sēde. Sēdes galvenais jautājums: pārrunāt situāciju Jelgavā nodarbinātības jomā, pārrunāt aktuālās problēmas ar nozarēm un iespējamus risinājumus ar NVA (papildus izglītība, kā uzlabot NVA vakanču sistēmu, priekšlikumi profesionālās izglītības uzlabošanai).
- Oktobris. Lai pārrunātu savstarpējās sadarbības iespējas, tikšanās ar Lietuvas delegāciju, Jelgavas domes un LBAS pārstāvjiem.
- Oktobris. Zemgales Darba devēju padomes gada darbības izvērtējums, vadības maiņa. Tagad padomi vada Bauskas uzņēmēju kluba „Bauska-97” prezidents Indulis Pētersons.
- Oktobris. Lietišķas pusdienas ar Jelgavas pilsētas domes priekšsēdētāju A. Rāviņu, priekšsēdētāja vietnieku V.Ļevčenoku un Attīstības un pilsētplānošanas pārvaldes vadītāju G.Osīti.
- Oktobris. Seminārs ar Swedbanka pārstāvi M.Kazāku: „Kas gaida Latvijas ekonomiku „.
- Novembris. Jelgavas Ražotāju un tirgotāju asociācijas kopsapulce - gada noslēguma pasākums.
- Decembris. Piedalīšanās informatīvā seminārā – diskusijā, kuru rīkoja Zemgales reģiona Kompetenču attīstības centrs (ZRKAC), sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru "Nodarbinātības valsts aģentūras pakalpojumi darba devējiem" .Semināra mērķis: informēt un sniegt aktuālo informāciju par bezmaksas vakanču reģistrēšanu un darbinieku atlasī, par līdzfinansējuma saņemšanu darbaspēka nodrošināšanai, par kvalificēta un piemērota darba spēka nodarbināšanu nacionālā un starptautiskā līmenī.
- Decembris. Piedalīšanās Jelgavas jauniešu forumā Jelgavas Amatū vidusskolā. Tika meklētas atbildes uz jauniešu interesējošiem jautājumiem: par uzņēmējdarbības uzsākšanu, izglītības iegūšanas un brīvā laika pavadīšanas iespējām .
- Decembris. Piedalīšanās seminārā – diskusijā par korrūpcijas nozares speciālistu sagatavosanu izglītības programmā “Kokizstrādājumu izgatavošana”- izglītības programma, 2013.2014. mācību gada uzņemšanas iespējas.

Jēkabpils pilsēta

Biedrība „Jēkabpils Uzņēmēju biedrība” dibināta LDDK administratīvās kapacitātes stiprināšanas projekta ietvaros, 2010. gada 17. martā, lai nodrošinātu Jēkabpils pilsētas un novada uzņēmēju interešu pārstāvniecību un dialoga veidošanu ar valsts institūcijām, pašvaldībām un starptautiskām organizācijām. Biedrībā apvienojušies uzņēmēji, kas vēlas sekmēt savstarpējo sadarbību, informācijas

un pieredzes apmaiņu, veicināt uzņēmējdarbību un ar biznesa veicināšanu saistītu pasākumu un projektu izstrādāšanu un īstenošanu.

Šobrīd biedrība apvieno 26 biedrus, kuri nodarbina gandrīz 1000 strādājošo. Organizācijas biedri ir gan IK, gan SIA, tāpat ir pārstāvēti gan mazi, gan vidēji, gan lieli uzņēmumi. Biedru vidū ir tādi uzņēmumi kā SIA "Ošukalns", SIA "Rītausma", SIA "Brēķu studenti", SIA "Gefa", SIA "Sedumi" u.c.

Biedrība „Jēkabpils Uzņēmēju biedrība” (JUB) ir jauna nevalstiskā organizācija. JUB veidošanas ideja radusies secinot, ka ekonomiskās krīzes apstākļos vairāk nekā jebkad nepieciešams attīstīt savstarpējo sadarbību un dalīties pozitīvajā pieredzē par to, kā saglabāt ekonomisko aktivitāti un meklēt jaunu radošu pieeju biznesam nākotnē.

Biedrība sekmīgi ir uzsākusi sociālā dialoga attīstīšanu ar Jēkabpils pilsētas pašvaldību, lai darba devēji varētu veiksmīgāk iesaistīties sabiedriskā labuma interešu aizstāvībā un līdzdarboties vietējās politikas veidošanā un īstenošanā.

JUB darbības prioritātes:

Savstarpējā sadarbība: pieredzes apmaiņa un informācijas apmaiņa, neformālas tikšanās (ikmēneša tikšanās katru reizi pie cita biedrības biedra), sadarbība ar citām darba devēju organizācijām.

Sadarbība ar pašvaldību: organizēta saruna un interešu pārstāvēšana

- Darbs pie saistošiem noteikumiem 2011. gadam "Par atvieglojumu piešķiršanu nekustamā īpašuma nodokļa maksātājiem 2011. gadā";
- Mežaparka un Radžu ūdenskrātuves teritorijas attīstības perspektīvas;
- Informatīvā pasākuma organizēšana 2011. gada 13. maijā darba ņēmējiem ar Jēkabpils pašvaldību;
- Biedrība veidoja sarunu par satiksmes plūsmas organizēšanu Jēkabpils pilsētas galveno ielu rekonstrukcijas laikā;
- JUB biedru viedokļu paušana pašvaldībai par nodarbinātības veicināšanu pilsētā;
- Aktīva iesaistīšanās Jēkabpils pilsētas Attīstības programmas izstrādē 2014. – 2020. gadam.
- Lai nodrošinātu Jēkabpils pilsētas un Jēkabpils novada uzņēmēju interešu pārstāvniecību, biedrība ir pilnveidojusi līdzšinējo sadarbību ar Jēkabpils pašvaldību un ir noslēgts Līdzdarbības līgums starp Pašvaldību, LDDK, LBAS un JUB. Uz līguma pamata tika izveidota Jēkabpils pilsētas Attīstības konsultatīvā komisija, kuras sastāvā darbojas trīs biedrības pārstāvji.
- Viens no Jēkabpils Uzņēmēju biedrības izvirzītajiem darbības mērķiem ir sadarbības veidošana ar vietējo pašvaldību. Ir izveidojusies veiksmīga sadarbība ar Jēkabpils pašvaldības priekšsēdētāju Leonīdu Salceviču, kurš atzinīgi vērtē biedrības izveides procesu un sadarbību.
- Uzsākta saruna par profesionālās izglītības attīstības iespējām Jēkabpilī.
- Iesaistīšanās diskusijā par Jēkabpils pilsētas mārketingu.

Sadarbība ar Latvijas darba devēju konfederāciju (LDDK) - interešu pārstāvniecība nacionālā līmenī. JUB 2011. gada nogalē kļuva par Latvijas Darba devēju konfederācijas biedru, lai aktīvāk pārstāvētu reģiona uzņēmēju intereses nacionālā līmenī un iesaistītos rīcībpolitikas ieviešanā. 2010. gada nogalē Jēkabpils Uzņēmēju biedrība iesaistījās Piedalīšanās Zemgales darba devēju padomes (ZDDP) dibināšanā – uzņēmēju interešu pārstāvniecība reģiona līmenī

Biedrības „Jēkabpils uzņēmēju biedrība” galvenās īstenotās aktivitātes 2012. gada otrajā pusgadā:

- Jēkabpils uzņēmēju biedrības kapacitātes stiprināšana: šobrīd biedrība apvieno 29 darba devējus.
- 2012.gada pavasarī biedrība „Jēkabpils uzņēmēju biedrība” iesaistās Nodarbinātības valsts aģentūras programmā „Pasākumi noteiktām personu grupām”

(nr.1DP/1.4.1.1.2./08/IPIA/NVA/001). Iesaistīšanas mērķis – administratīvo funkciju izpildes mehānisma izveidošana, komunikācijas procesa attīstība, informācijas aprites veicināšana. Projekta iesaistīšanas rezultātā biedrībā „Jēkabpils uzņēmēju biedrība” ir izveidots administratīvā direktora amats.

- Notiek ikmēneša biedru sapulces pie kāda no biedriem (apmeklēti tādi uzņēmumi kā SIA „Dižmežs”, SIA „Rītausma”, SIA „DLLA”).
- Latvijas Darba devēju konfederācija (LDDK) sadarbībā ar Jēkabpils Uzņēmēju biedrību 2012. gada 13. septembrī Jēkabpilī organizēja Zemgales uzņēmēju tikšanos, kuras laikā tika pārspiesti reģiona uzņēmējiem aktuāli jautājumi, veicinot Jēkabpils, Jelgavas, Dobeles un Bauskas darba devēju pieredzes apmaiņu un turpmāko sadarbību. LDDK Zemgales reģiona sociālā dialoga koordinatore Zanda Lamba: „Kopš 2009. gada strādājot Zemgales reģionā un iepazīstot tā darba devējus – veiksmīgus uzņēmumus, esmu pārliecinājusies, ka nekas tā nemotivē turpināt strādāt kā iespēja tikties un uzzināt par citiem veiksmīgiem vietējā biznesa piemēriem. Milzīga nozīme ir arī spējai veidot auglīgu ilgtermiņa dialogu ar pašvaldību, kurā uzņēmums strādā, - kaut arī pašvaldības spēja tiešā veidā ietekmēt uzņēmējdarbības vidi ir ierobežota, netieša atbalsta iespējas sava novada uzņēmējiem bieži ir daudz noderīgākas.” LDDK iniciētajā pasākumā piedalījās Jēkabpils Uzņēmēju biedrība, Jelgavas Ražotāju un tirgotāju asociācija, uzņēmēju klubs „Bauska 97” un Dobeles novada uzņēmēju pārstāvji. Darba devēju organizāciju tikšanās laikā klātienē iepazīna arī vairākus Jēkabpils uzņēmumus - dārzenu audzētavas un tirdzniecības uzņēmuma „Rītausma”, apģērbu ražotnes „Gefa Latvija”, durvju ražotnes „BroDoor” un mežizstrādes un kokapstrādes uzņēmuma „Ošukalns” darbu.
- Oktobris. Jēkabpils Uzņēmēju biedrības tikšanās ar Jēkabpils pilsētas pašvaldības priekšsēdētāju Leonīdu Salceviču. Mērķis: Jēkabpils Uzņēmēju biedrības sociālā dialoga veidošana ar Jēkabpils pilsētas pašvaldības vadību.
- Oktobris. Jēkabpils uzņēmēju biedrības valdes tikšanās ar LBAS Jēkabpils arodorganizāciju pārstāvjiem. Līdzdarbības līguma parakstīšanas jautājumu pārrunāšana, savstarpējā sadarbības modeļa apspriede. Sociālā dialoga veicināšana pilsētā.
- Novembris. Jēkabpils uzņēmēju biedrība organizēja diskusiju ar Jēkabpils jauniešu pārstāvjiem. Diskusijas mērķis – attīstīt dialogu un sadarbību ar Jēkabpils jauniešiem, lai veicinātu karjeras izvēles iespējas.
- 2012.gada 14.novembrī biedrība „Jēkabpils uzņēmēju biedrība” atkārtoti parakstīja Līdzdarbības līgumu ar Jēkabpils pilsētas pašvaldību. Līguma noslēgšanas mērķis ir saskaņota un Jēkabpils pilsētas interesēm atbilstoša problēmu risināšana sociālajos, nodarbinātības, teritoriālās plānošanas, infrastruktūras uzlabošanas un ekonomiskajos jautājumos, kas veicinātu uzņēmējdarbības attīstību, sociālo stabilitāti un labklājības līmeņa paaugstināšanu. Līguma parakstīšanā piedalījās Jēkabpils pilsētas domes priekšsēdētājs Leonīds Salcevičs, LDDK ģenerāldirektore Līga Menģelšone, Jēkabpils Uzņēmēju biedrības valdes priekšsēdētāja Ilona Studāne, arodbiedrību puses pārstāvis – Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības priekšsēdētāja vietnieks Egils Baldzēns.
- Novembris. LDDK vadības tikšanās ar Jēkabpils darba devējiem. LDDK vadība, tiekoties ar Zemgales reģiona darba devējiem, pārrunāja aktualitātes uzņēmējdarbībā, tostarp tiesību aktus, kas ietekmē uzņēmējdarbības vidi administratīvo šķēršļu mazināšanas, nodarbinātības veicināšanas, izglītības un reģionālās attīstības jomā. Tikšanās laikā LDDK uzņēmējiem sniedza informāciju par dažādām ES finansējuma apgušanas iespējām uzņēmējdarbības attīstībai, kas pieejamas vēl šajā ES finansējuma plānošanas periodā līdz 2015.gadam, kā arī informēs par nākotnes iespējām nākamajā plānošanas periodā.
- Novembris. Jēkabpils uzņēmēju biedrība organizēja diskusiju ar Jēkabpils jauniešu pārstāvjiem. Diskusijas mērķis – attīstīt dialogu un sadarbību ar Jēkabpils jauniešiem, lai veicinātu karjeras izvēles iespējas.

- Novembris. Jēkabpils uzņēmēju biedrības valdes tikšanās ar Jēkabpils pilsētas pašvaldības pārstāvjiem: izglītības nodaļas vadītāju L. Kļaviņu un karjeras konsultanti Dz. Lindāni. Mērķis – pārrunāt sadarbības iespējas karjeras attīstības jautājumos.
- Decembris. Piedalīšanās NVA seminārā „Modarbinātības valsts aģentūras pasākumi, to ieviešanas gaita. Aktualitātes, problēmas un risinājumi”.
- Decembris. Jēkabpils uzņēmēju biedrības organizēts pasākums Jēkabpils uzņēmējiem. Mērķis – pārrunāt sadarbības iespējas un aktuālos jautājumus.
- Lai nodrošinātu līdzdalību Jēkabpils pašvaldības pieņemtajos lēmumos un īstenotajās aktivitātēs, biedrība „Jēkabpils uzņēmēju biedrība” regulāri tiek ar Jēkabpils domes priekšsēdētāju un citiem Jēkabpils pašvaldības pārstāvjiem, ar mērķi pārstāvēt uzņēmējdarbības un sabiedrības intereses.

Bauskas novads

Biedrība „Bauskas Uzņēmēju klubs „Bauska – 97” ir dibināta 1997. gadā. Šobrīd apvieno 20 biedrus, kuri nodarbina aptuveni 220 strādājošo. Organizācijas biedri ir gan IK, gan SIA, tāpat ir pārstāvēti gan mazi, gan vidēji, gan lieli uzņēmumi. Biedri ir gan fiziskas, gan juridiskas personas. Biedru vidū ir tādi uzņēmumi kā SIA „Aips”, SIA „Kronis, SIA „Kvēle”, SIA „Bērzkalni”.

Organizācijas galvenie darbības mērķi: veicināt uzņēmējdarbību visās saimnieciskās dzīves jomās, veidot uzņēmējdarbībai labvēlīgu sabiedrisku domu, sniegt vispusīgu atbalstu uzņēmējdarbības projektu sagatavošanā un veicināt gatavo projektu realizāciju, kā arī veicināt saimnieciskās aktivitātes uzņēmēju un pašvaldību darbinieku profesionālo iemaņu pilnveidošanu.

Biedrība „Bauskas Uzņēmēju klubs „Bauska – 97” ir nevalstiska organizācija, kurai salīdzinoši grūti bija izveidot sociālo dialogu ar novada pašvaldību. Dialogs neveidojās tā, kā gribētos. Tas saistīts gan ar mazo pašvaldības ieinteresētību veidot sarunu, gan ar to, ka biedrībai ir salīdzinoši maz biedru un tā jau labu laiku nav mainījies. Biedrība darbojas vairāk kā desmit gadus, bet līdz šim netika izveidots aktīvs, organizēts dialogs ar Bauskas novada pašvaldību, tas bija neregulārs, biedrība fragmentāri iesaistījās vietējās politikas veidošanā.

Līdz ar to, salīdzinoši ilgstoši, pastāvošais dialogs nenodrošināja pietiekamu Bauskas novada darba devēju interešu pārstāvniecību vietējos politikas procesos un neveicināja pieņemto politisko lēmumu kvalitāti.

Ilgstošu sarunu rezultātā ar Bauskas novada pašvaldību, 2011. gada decembrī tika izveidota Bauskas novada pašvaldības Uzņēmējdarbības konsultatīvā padome. Bauskas novada dome pērnā gada nogalē, atbalstot uzņēmēju kluba „Bauska 97” iniciatīvu, pieņēma lēmumu par Uzņēmējdarbības konsultatīvās padomes izveidošanu. Padome savu darbu ir uzsākusi. Izstrādāts un apstiprināts nolikums, kurā noteikts, ka Padomes mērķis ir sekmēt uzņēmējdarbības attīstību Bauskas novadā, sniedzot Domei priekšlikumus uzņēmējdarbību veicinošu lēmumu pieņemšanai, aktivizējot informācijas apmaiņu starp pašvaldību un uzņēmējiem.

Padomē darbojas sekojoši uzņēmēju kluba «Bauska '97» deleģētie pārstāvji: Indulis Pētersons, Aivars Svarenieks, Rolands Vinogradovs, biedrības «Bauskas rajona lauksaimnieku apvienība» deleģētie pārstāvji: Guntis Liepa, Raimonda Ribikauska, Rudīte Jaunzeme un Bauskas novada domes deleģētie pārstāvji: Jānis Feldmanis, Inese Dombrovska un Gintauts Tarvids. Sākumā par padomes priekšsēdētāju tika ievēlēts Novada pašvaldības priekšsēdētāja vietnieks J. Feldmanis, bet tad padomes darbība bija mazaktīva un darba kārtības jautājumi tika sagatavoti vāji, tas iespējams bija saistīts ar J. Feldmaņa lielo darba slodzi. 2012. gada 18. aprīļa sēdē tika pārvēlēts padomes priekšsēdētājs un tad par to kļuva Bauskas uzņēmēju kluba „Bauska 97” deleģētās pārstāvis, SIA „Kronis” valdes priekšsēdētājs A. Svarenieks, kurš norādīja, ka padomes darbu vēlas efektīvāku un

plānveidīgāku. Viņš gaidīs priekšlikumus no visām trim padomē pārstāvētajām pusēm: uzņēmējiem, lauksaimniekiem un deputātiem. Iecerētais tiks samērots ar novada attīstības programmu.

Šobrīd Bauskas novada pašvaldībai ir vēlme sadarboties, notiek savstarpēja komunikācija un informācijas apmaiņa, jānorāda, ka uzņēmēju konsultatīvās komisijas darbība ir pašā sākumā, notikušas divas sēdes, kurā būtiski jautājumi netika skatīti.

Biedrības „Bauskas Uzņēmēju klubs „Bauska – 97” galvenās īstenotās aktivitātes 2012. gada otrajā pusgadā:

- Jūnijs. Apspriež un izsaka priekšlikumus noteikumiem: Alkoholisko dzērienu ražošanai mājas apstākļos, iesniegšanai domē.
- Jūlijs. Talsu uzņēmēju delegācijas vizīte Bauskā
- Septembris. Piedalīšanās Zemgales darba devēju organizāciju tikšanās Jēkabpilī. Pasākumā piedalījās Jēkabpils Uzņēmēju biedrība, Jelgavas Ražotāju un tirgotāju asociācija, uzņēmēju klubs „Bauska 97”, Dobeles novada uzņēmēju pārstāvji.
- Septembris. Biedrības pārstāvji piedalījās Mārupes novada uzņēmēju dienā un konferencē.
- Oktobris. Zemgales Darba devēju padomes gada darbības izvērtējums, vadības maiņa. Tagad padomi vada Bauskas uzņēmēju kluba „Bauska-97” prezidents Indulis Pētersons.
- Oktobris. Biedrības tikšanās ar biedrības „Bauskas vecpilsētas” pārstāvēm Anitu Rozentāli, Ievu Pastori, Indru Liepu. Turpmākās sadarbības pārrunāšana.
- Novembris. Kluba prezidents Indulis Pētersons piedalījās skolniekiem domātā biznesa plānu konkursa sagatavošanas sanāksmē domē. Konkurss noslēgsies aprīlī. Konkursa darbi būs jāvērtē arī kluba līmenī.
- Decembris. Bauskas uzņēmēju kluba un Cēsu uzņēmēju kluba tikšanās Bauskas novadā. LDDK sociālā dialoga koordinatore Zemgales reģionā Zanda Lamba, pasākums tiek organizēts ar mērķi veicināt savstarpējo informācijas un pieredzes apmaiņu uzņēmēju vidū, veidojot ciešāku sadarbību starp reģionālajām darba devēju organizācijām: „Ir patīkami redzēt, ka 2011. gadā Jelgavas Ražotāju un tirgotāju asociācijas aizsāktā tradīcija turpinās, jo šādās tikšanās reizēs ieguvējs ir ikviens. Uzņēmēju organizācija var izvērtēt savu darbību un rast jaunas idejas savas darbības uzlabošanai, savukārt uzņēmēji dibina jaunus kontaktus biznesa vides stiprināšanai.”

Dobeles novads

Dobeles novadā nav organizētas Darba devēju organizācijas. Ir izveidotas ļoti labas iestrādes darba devēju organizācijas izveidei un konsultatīvās komisijas izveidei. Šobrīd pastāv neformāla uzņēmēju grupa, kura regulāri tiekas, lai pārrunātu aktuālākos ekonomiskos jautājumus, pēc nepieciešamības notiek tikšanās ar Dobeles novada domes pārstāvjiem.

Aizkraukles novads

Aizkraukles novadā nav organizētas Darba devēju organizācijas. Ir izveidotas ļoti labas iestrādes darba devēju organizācijas izveidei. Šobrīd pastāv neformāla uzņēmēju grupa, kura regulāri tiekas, lai pārrunātu aktuālākos ekonomiskos jautājumus. Sistemātiski, regulāri, katru mēnesi notiek Aizkraukles novada darba devēju tikšanās ar Aizkraukles novada pašvaldības vadību. Šīs tikšanās noris ļoti sekmīgi, to visu koordinē Aizkraukles novada pašvaldības Attīstības plānotāja Ilona Kāgane. No vienas puses tas ir vērtējams kā pozitīvs faktors, bet no otras puses tas kavē neatkarīgas, organizētas darba devēju organizācijas izveidi, jo novada darba devēji ir pieraduši, ka tāpat saņem visu

nepieciešamo informāciju un varētu teikt, ka notiek „neformāls sociālais dialogs”. Šobrīd viņiem nav nepieciešamības apvienoties, lai aizstāvētu savas intereses.

2012. gada otrajā pusgadā Aizkraukles novada pašvaldības telpās notika vairākas Aizkraukles novada uzņēmēju tikšanās. Tika apskatīti tādi jautājumi kā:

- Uzņēmēju dienas organizēšana Aizkrauklē.
- Uzņēmēju iespēju pieteikties LEADER atbalstam.
- Hipotēku bankas pārmaiņu procesu un valsts atbalsta programmām uzņēmējiem.
- Diskusija par novada uzņēmēju dienas pasākuma organizēšanu un sadarbību ar Lietuvas partneriem.
- Profesionālās izglītības piedāvājums uzņēmējiem Aizkraukles Profesionālajā vidusskolā.

Zemgales reģions

Lai nodrošinātu Zemgales reģiona darba devēju interešu pārstāvniecību, uzņēmējdarbības vides nostiprināšanu un dialoga veidošanu ar valsts institūcijām, pašvaldībām un starptautiskām organizācijām, 2010. gada 30. novembrī nodibināta „Zemgales darba devēju padome”. Padome ir izveidota, lai apvienotu Zemgales darba devējus kopīga darba koordinēšanai reģionālajā līmenī uzņēmējdarbības attīstības jautājumos.

Padomē apvienojušās Zemgales darba devēju organizācijas: Jelgavas Ražotāju un tirgotāju asociācija, Bauskas uzņēmēju klubs „Bauska – 97” un Jēkabpils Uzņēmēju biedrība. Organizācijas vēlas sekmēt savstarpējo sadarbību, informācijas un pieredzes apmaiņu, veicināt uzņēmējdarbību, nodarbinātības attīstību un darba devēju organizāciju izveidi, kā arī aktivizēt ar biznesa veicināšanu saistītu pasākumu organizēšanu.

Padomes izveides iniciators, Jelgavas ražotāju un tirgotāju asociācijas valdes priekšsēdētājs Imants Kanaška uzsver: „Tikai savstarpēji sadarbojoties un apvienojot spēkus, mēs varam veiksmīgāk iesaistīties lēmumu pieņemšanas procesā, veidojot organizētu dialogu ar reģiona pašvaldībām un valsts institūcijām, lai veicinātu uzņēmējdarbības attīstību Zemgales reģionā.”

Par Padomes valdes priekšsēdētāju ir ievēlēts Jelgavas Ražotāju un tirgotāju asociācijas valdes priekšsēdētājs Imants Kanaška. Padomes izpilddirektores pienākumus veic Latvijas Darba devēju konfederācijas (LDDK) Zemgales reģiona sociālā dialoga koordinatore Zanda Lamba.

Zemgales darba devēju padome ir pirmā šada veida organizācija Latvijā. Tā strādā, lai veicinātu sociālo dialogu reģiona līmenī un aktivizētu arī citu Zemgales reģiona novadu darba devējus. Zemgales darba devēju padome uzņēmējiem var kalpot kā „tribīne” ideju un problēmu izvirzīšanai. „Tā kā Padomes darbība aptver visu reģionu, praktiski, 1/4 valsts teritorijas, tad Padomes interešu jautājumi var tikt skatīti plašākā redzējumā nacionālajā līmenī, aptverot jautājumu loku, kas skar infrastruktūras attīstību reģionā, profesionālās apmācības organizēšanu, balstoties uz reģiona darba devēju pieprasījumu Zemgales darba devēju padomei, apvienojot lielākās Zemgales darba devēju organizācijas, nākotnē būs lielāka ietekme, lai veidotu organizētu dialogu reģiona līmenī. Tā ir arī iespēja rast jaunas idejas un risinājumus ekonomiskās aktivitātes stirpināšanai Zemgales reģionā.

Zemgales darba devēju padome aktīvi darbojas. Pirmajā darbības gadā padomes priekšsēdētāja pienākumus pildīja JRITA valdes priekšsēdētājs Imants Kanaška, 2012. gadā šos pienākumus pārņēma Bauskas uzņēmēju kluba „Bauska 97” prezidents Indulis Pētersons. I. Kanaškas vadībā tika izveidota sadarbība ar tādām institūcijām kā Zemgales Plānošanas reģions, Jelgavas Pieaugušo izglītības centrs, lai veicinātu sociālā dialoga attīstību, notika tikšanās ar Zemgales reģiona pašvaldību vadītājiem (tikšanās notika ar Jelgavas pilsētas mēru A. Rāviņu, ar Jēkabpils pilsētas mēru L. Salceviču, ar Bauskas novada priekšsēdētāju V. Veipu, ar Dobeles novada priekšsēdētāju A. Spridzānu), lai veicinātu informācijas apmaiņu un sadarbību starp darba devēju organizācijām un profesionālās izglītības iestādēm Zemgales reģionā, Zemgales darba devēju padome apmeklēja

Zemgales reģiona profesionālās izglītības iestādes, lai identificētu problēmas un pārrunātu turpmāko sadarbību.

ZDDP tiekas ar JRPIC vadību.

ZDDP tiekas ar Jelgavas Amatniecības vidusskolas vadību.

Atbilstoši ZDDP nolikumam 2012. gada oktobrī notika organizācijas vadības maiņa, un līdzšinējo priekšsēdētāju Imantu Kanašku šajā amatā nomainīja I.Pētersons, savukārt I.Kanaška turpmāk darbosies vadītāja vietnieka amatā, tādējādi nodrošinot organizācijas darbības nepārtrauktību un attīstību.

Jaunais padomes priekšsēdētājs apņēmies turpināt un attīstīt iesākto virzību sociālā dialoga veicināšanā starp reģiona darba devējiem un pašvaldībām, un profesionālās izglītības iestādēm, kā arī iecerējis paplašināt padomē pārstāvēto uzņēmēju loku, aktīvāk iesaistot arī Aizkraukles, Dobeles un citu reģiona novadu pārstāvjus. „Nepieciešams, lai visās pašvaldībās darbotos uzņēmēju konsultatīvās padomes un kopīgi veidotos vīzija par integrētu pašvaldību un uzņēmējdarbības attīstību. Ir būtiski, lai vietējās pārvaldes institūcijas apzinātos uzņēmējdarbības būtisko lomu reģiona attīstībā, un mūsu loma ir šo izpratni veidot un veicināt, aktīvi līdzdarbojoties lokāli nozīmīgu lēmumu apspriešanā,” par turpmākajiem ZDDP darbības mērķiem stāsta I. Pētersons.

Līdzšinējo priekšsēdētāju Imantu Kanašku šajā amatā nomainīja Indulis Pētersons.

Kopš dibināšanas brīža 2010.gadā Zemgales Darba devēju padome (ZDDP) ir aktīvi iesaistījusies sadarbības veicināšanā starp darba devējiem un pašvaldībām, kā arī profesionālajām izglītības iestādēm. Padome, kurā apvienojušās uzņēmēju organizācijas – JRTA, Jēkabpils uzņēmēju biedrība un uzņēmēju klubs „Bauska-97”, kopš dibināšanas brīža aktīvi strādājuši pie ierosinājumiem izmaiņām likumdošanā, pēc apkopošanas tos iesniedzot Latvijas Darba devēju konfederācijai (LDDK). Tādā veidā, piemēram, izdevies panākt uzņēmējiem pozitīvas izmaiņas nodokļu maksājumu termiņu pagarināšanā.

Otra būtiska problēma, kuras izpētei daudz laika veltījusi ZDDP, ir profesionālās izglītības iestādes, to finansējums un sadarbība ar darba devējiem. „Audzēkņu skaits, kuri izvēlas profesionālo izglītību, palielinās, taču finansējums šīm izglītības iestādēm gan pedagogu samaksai, gan vienam izglītojamajam ir krietni zemāks par finansējumu no valsts budžeta vispārizglītojošajām skolām. Jelgavas pilsētā problēmu ar nevienlīdzīgo pedagogu atalgojumu pašvaldība atrisināja, pēc savstarpējas vienošanās izlīdzinot algas profesionālajās un vispārizglītojošajās izglītības iestādēs, taču citviet šī problēma ir aktuāla, tādēļ to būtu nepieciešams risināt valstiskā līmenī,” piebilst I.Kanaška.

ZDDP ir izstrādājusi vairākus priekšlikumus profesionālās izglītības īstenošanas uzlabošanai, piemēram, nepieciešamību pēc darba devēju garantētām prakses vietām dažādu izglītības programmu audzēkņiem. Šāda prakse Zemgalē jau ir novērota – Rietumzemgales profesionālās izglītības kompetences centram „Jelgavas Amatniecības vidusskola” izveidojusies veiksmīga un ilgstoša sadarbība ar tādiem uzņēmumiem kā SIA „Auto Fans”, SIA „Jelgavas mēbeles” un citiem. Tikpat būtiski būtu nodrošināt profesionālo skolu pedagogiem reālu stažēšanās praksi pie darba devējiem, kas ļautu labāk pārzināt aktualitātes ražošanas procesā, kā arī skolām kā vieslektoros piesaistīt atbilstošu specialitāšu darba devējus.

Apkopotā informācija un izstrādātie priekšlikumi tika apkopoti vēstulē un 2012. gada 1.oktobrī iesniegti Latvijas Darba devēju konfederācijas ģenerāldirektorei Līgai Menģelsonei.

1.2. Arodbiedrību organizācijas reģionā

Latvijas Lauksaimniecības Universitātes arodorganizācija (500 biedri);
Slimnīcas “Ģintermuiža” arodorganizācija (300 biedri);
SIA “Fortum Jelgava” arodorganizācija (~ 100 biedri);
SIA “SIGNUM” arodorganizācija (Jelgava);
Agrofirma Tērvete arodorganizācija;
Sēlijas Virsmežniecības arodorganizācija;
Zemgales apvienotā policijas arodorganizācija (~ 40 biedri);
Jelgavas namu apsaimniekotāju arodorganizācija.
Jēkabpils starpnovadu arodorganizācija
A/S Spodrība arodorganizācija

Latvijas Sakaru darbinieku arodbiedrība (reģionālie pārstāvji)
Latvenergo arodorganizācija “Enerģija” (pa visu reģionu ~ 500 biedri);
Latvijas Lauksaimniecības un Pārtikas nozaru arodu biedrība (reģionālie pārstāvji)
Latvijas Dzelzceļš arodorganizācija;
VAS “Latvijas Ceļi” arodorganizācija;
LIZDA (katrā reģiona pilsētā un novadā);
SIA “Cargo” arodorganizācija (sevišķi bīstamo kravu pārvadājumi pa dzelzceļu);

Lielveikala "RIMI Latvija" arodorganizācija (Jelgava, Jēkabpils, Dobeles un Bauskas novads);
Latvijas Pasts arodorganizācija (katrā Zemgales reģiona pilsētā un novadā);
Latttelecom arodorganizācija (katrā Zemgales reģiona pilsētā un novadā);
Vides inspekcijas arodorganizācija;
VUGD arodorganizācija
LVSADA, reģionālo slimnīcu arodorganizācijas (reģionālie pārstāvji) Zemgales reģiona pilsētu un novadu pašvaldību arodorganizācijas.
Latvijas Sabiedrisko pakalpojumu un Transporta darbinieku arodbiedrība "LAKRS" (reģionālie pārstāvji);
Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrība (reģionālie pārstāvji).

1.3. Sadarbības formas starp darba devēju organizācijām un arodbiedrībām reģionā

Sadarbības formas starp darba devēju organizācijām un arodorganizācijām pastāv sekojošas: galvenokārt tā ir regulāra telefoniska un elektroniska aktuālās informācijas apmaiņa.

Notiek sistemātiska konsultāciju sniegšana (gan izbraukumu konsultācijas, gan konsultācijas reģionālajos konsultāciju centros).

LBAS praktizē arī Informatīvās dienas (izbraukumi uz izstādēm un pēc pieprasījuma). Kopīgi projekti reģiona līmenī starp darba devēju organizācijām un arodorganizācijām nav novēroti.

1.4. Ja reģionā nav divpusējo konsultatīvo mehānismu, tad kāda ir darba devēju organizāciju un arodbiedrību atvērtība sociālā dialoga īstenošanai:

Dobeles novads:

Dobeles novadā ir ļoti atvērta pašvaldība un gatava veidot sociālo dialogu ar abām pusēm: gan ar darba devējiem, gan ar arodorganizācijām. Ir gatava veidot uzņēmēju konsultatīvo padomi vai realizēt citu sadarbības formu. Pašvaldības vadītājs A. Spridzāns, sadarbībā ar LDDK Zemgales reģiona sociālā dialoga koordinatori Z. Lambu organizēja divas tikšanās novada uzņēmējiem, lai aicinātu apvienoties un veidot darba devēju organizāciju, bet līdz šim sarunas ir bijušas nesekmīgas.

Darba devēji pagaidām nav gatavi veidot organizētu darba devēju organizāciju, ir interesentu grupa, kura sistemātiski tiekas, lai pārrunātu aktuālus ekonomiskos jautājumus. Dialogs ar pašvaldību ir fragmentārs, neregulārs, pēc vajadzības. Iespējams, ka ir nepietiekoša administratīvā kapacitāte, lai organizētu biedrības darbu, vēlme ir, bet iztrūkst viena spējīga vadītāja no uzņēmēju vidus, kurš „novestu sarunas” līdz biedrības dibināšanai.

Arodorganizāciju pārstāvniecība ir ļoti vāja. Ir zināms, ka arodorganizācija ir A/S Spodrība, kā arī valsts iestādēs. Labi ja 10 % no novada darba devējiem ir atvērti dialogam par arodorganizāciju izveidi uzņēmumā. Nosacīti „lielie uzņēmumi” vispār nav gatavi sociālajam dialogam ar arodbiedrību pārstāvjiem.

Aizkraukles novads:

Aizkraukles novadā ir atvērta pašvaldība. Varētu teikt, ka šeit jau ilgstoši norisinās „neformāls” sociālais dialogs: pašvaldības vadība ļoti sistemātiski un regulāri (1x mēnesī) aicina novada darba devējus uz tikšanos, lai pārrunātu aktuālos ekonomiskos un sociālos jautājumus, kā arī jautājumus, kuri skar novada attīstību. Uz tikšanos tiek aicināti pilnīgi visi novada uzņēmēji un ir vērojama tendence, ka uz šīm tikšanās reizēm nāk arvien vairāk uzņēmēju.

LDDK Zemgales reģiona sociālā dialoga koordinatore Z.Lamba, sadarbībā ar Aizkraukles novada priekšsēdētāju L. Līdumu un Attīstības plānotāju I. Kāgani organizēja vairākas tikšanās ar novada uzņēmējiem, lai aicinātu uzņēmējus apvienoties darba devēju organizācijā. Tā kā viņiem ir regulāra informācijas apmaiņa ar pašvaldību, viņi jūtas „vajadzīgi” un neredz nepieciešamību veidot atsevišķu darba devēju organizāciju. Šobrīd notiek sarunas ar atsevišķiem darba devējiem par organizācijas izveidi.

Arodorganizāciju pārstāvniecība ir ļoti vāja, ir zināmas tikai arodorganizācijas valsts iestādēs. Uzņēmēji nav gatavi runāt par arodbiedrību izveidi uzņēmumos.

Zemgales reģiona LBAS sociālā dialoga koordinatore atzīst, ka šajos novados ir jāstrādā, lai stirpinātu arodbiedrību kapacitāti, ir jāmeklē sociālā dialoga iespējas gan ar vietējo pašvaldību, gan ar darba devējiem. Arodbiedrībām ir vēlme strādāt kopā.

1.5. Koplīgumu skaits reģiona uzņēmumos. Koplīgumu raksturojums.

Darba koplīgums ir viena no tiesiskajām formām, ar kuras palīdzību darba devējs var iesaistīt darbiniekus uzņēmuma saimnieciskās un sociālās dzīves jautājumu risināšanā, tādējādi paaugstinot darbinieku ieinteresētību darba efektivitātes celšanā, kā arī regulēt darba kārtību uzņēmumā. Darba koplīguma esamība pozitīvi ietekmē darba vidi uzņēmumā. (darba devēja rokasgrāmata)

Koplīgumi Zemgales reģiona uzņēmumos:

- Jelgavas pilsētas pašvaldība;
- Jēkabpils pilsētas pašvaldība;
- Jelgavas Nekustamo īpašumu pārvalde;
- Slimnīca “Ģintermuiža”
- SIA “Fortum Jelgava”
- Jelgavas reģionālā slimnīca;
- AS “Tērvete”
- Jelgavas Izglītības pārvalde;
- Jelgavas Pašvaldības policija;
- RIMI;
- Latvijas Dzelceļš;
- Latvijas Pasts;
- Lattelecom;
- Latvenergo

Nozares ģenerālvienošānās pastāv Zemgales reģiona pensionātiem.

SIA “Cargo” – procesā

Galvenie koplīgumos ietvertie jautājumi:

- Darba samaksa;
- Sociālās garantijas (papildus apmaksātas brīvdienas; bērna piedzimšanas pabalsts, veselības apdrošināšanas polises);
- Darba aizsardzības jautājumi (darba apstākļi u.c.);
- Atvaļinājums;
- Virsstundu apmaksā.

1.6. Secinājumi par sociālā dialoga situāciju reģionā

Kopš LDDK uzsāka sociālā dialoga projektu, Zemgales reģionā ir panākti būtiski uzlabojumi sadarbības praksē starp darba devēju organizācijām, arodbiedrībām un pašvaldībām. Zemgales reģionā ir izveidota Jēkabpils Uzņēmēju biedrība, administratīvā kapacitāte stiprināta pārējām reģiona darba devēju organizācijām. Stiprināta savstarpējā reģiona darba devēju organizāciju sadarbība - kā rezultātā nodibināta Zemgales darba devēju padome, kas ir pierādījums uzņēmēju ieinteresētībai ne tikai savas pilsētas vai novada, bet visa reģiona attīstībā, sadarbībā ar reģiona pašvaldībām uzlabojot uzņēmējdarbības un sociālo vidi, kā arī nostiprinot sociālo dialogu. Ir veicināta sadarbība ar citu reģionu darba devēju organizācijām un uzņēmēju klubiem, izveidojot Jelgavas pilsētas Trīspusējo konsultatīvo padomi, Jēkabpils pilsētas Attīstības konsultatīvo komisiju, kā arī Bauskas novada Uzņēmējdarbības konsultatīvo padomi, reģionālajiem darba devējiem ir iespēja iesaistīties sociālā dialoga veidošanā ar vietējām pašvaldībām, ir iespēja līdzdarboties un pārstāvēt biedrības, kā arī sava uzņēmuma intereses.

Izvērtējot 2012.gadā otrajā pusgadā paveikto, var secināt, ka Zemgalē intensīvi ir ticis veicināts sociālais dialogs jeb pastāvīga, regulāra sadarbība un konsultācijas starp reģiona darba devējiem, darba ņēmējiem un vietējām pašvaldībām, kuru lēmumi skar ikvienu pilsētā vai novadā dzīvojošo. Jelgavā un Jēkabpilī ir izveidots labs trīspusējais sociālais dialogs. Pašvaldības, darba devēji un arodbiedrības ir apzinājušās konsultāciju mehānisma priekšrocības, kā arī dialoga nepieciešamību, jo attīstība var notikt tikai tad, ja līdzvērtīgi tiek apmierinātas visu iesaistīto pušu intereses.

1.6.1. Šķēršļi

- Darbinieki uzņēmumos baidās apvienoties.
- Biedru naudas biedrībā kavē jaunu biedru piesaisti (lai gan, bieži vien biedru naudas ir simboliskas, tāpat tas ir šķērslis, lai darba devējs iesaistītos biedrības darbībā).
- Lai izveidotu darba devēju organizāciju, kādam ir jāvada šī organizācija, tas prasa laika un finanšu resursus, ir grūti atrast entuziastu, kurš būtu gatavs vadīt jaunu nevalstisko organizāciju.
- Pašvaldības vēl nav līdz galam gatavas atklāti runāt ar darba devēju par visiem jautājumiem, reizēm jūtas apdrautētas un ir sajūta, ka "kādam jāatskaitās". It kā publiski atbalsta sociālo dialogu un aicina uzņēmējus uz sarunu, bet praksē nav atklāti runāt un risināt dažādus jautājumus. Ir vajadzīgs laiks.
- Darba devēji nevēlas runāt par darba ņēmēju organizāciju izveidi uzņēmumos, nav ieinteresēti runāt par koplīgumu noslēgšanu uzņēmumos.
- Darba devēji nevēlas runāt par koplīgumu noslēgšanu uzņēmumā, nav izpratnes.
- Vēl joprojām ir darba devēji, darba ņēmēji un pašvaldību pārstāvji, kuri neizprot sociālā dialoga būtību un nozīmi novada, pilsētas, reģiona un valsts attīstībai.
- Koplīgumi galvenokārt pastāv valsts un pašvaldību uzņēmumos.

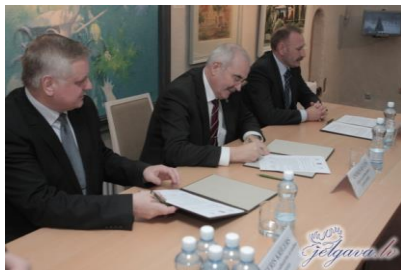

1.6.2. Iespējas.

- Skaidrot darba devējiem pozitīvos ieguvumus, ja tiek noslēgts koplīgums uzņēmuma līmenī.
- Turpināt darbu pie sociālā dialoga attīstības, popularizējot pozitīvās prakses piemērus, kur ar sociālā dialoga palīdzību tiek atrisināti dažādi jautājumi.

2. Trīspusējais sociālais dialogs. Reģionā darbojošās trīspusējās konsultatīvās padomes, to raksturojums, darbība, aktivitātes izvērtējums.

Jelgavas pilsētas Trīspusējā konsultatīvā padomes izveide

2010. gada 28. decembrī Jelgavas pilsētas dome, Jelgavas Ražotāju un tirgotāju asociācija (JRTA), pārstāvot Latvijas Darba devēju konfederāciju (LDDK), un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība (LBAS) parakstīja vienošanos un Trīspusējās konsultatīvās padomes nolikumu par sadarbību, lai kopīgi sekmētu pilsētas un iedzīvotāju labklājību.

Vienošanos par sadarbību un Padomes nolikumu parakstīja Jelgavas pilsētas domes priekšsēdētājs Andris Rāviņš, Jelgavas Ražotāju un tirgotāju asociācijas (JRTA) valdes priekšsēdētājs Imants Kanaška un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības (LBAS) priekšsēdētājs Pēteris Krīgers.

Vienošanās paredz sadarbīties, lai nodrošinātu saskaņotu, Jelgavas pilsētas interesēm atbilstošu problēmu risināšanu sociālajos un ekonomiskajos jautājumos, kas garantētu sociālo stabilitāti un labklājības līmeņa paaugstināšanu, sekmētu sociālo partneru līdzatbildību lēmumu pieņemšanas procesā un uzņēmējdarbības attīstību. Lai realizētu izvirzītos mērķus tika izveidota Jelgavas pilsētas Trīspusējā konsultatīvā padome (Padome). Jelgava ir piektā pilsēta Latvijā un pirmā Zemgalē, kurā izveidota Trīspusējā konsultatīvā padome.

Jelgavas pilsētas Trīspusējā konsultatīvā padomes sastāvs:

Jelgavas pilsētas pašvaldības deleģētie pārstāvji:

Andris Rāviņš, Jelgavas pilsētas domes priekšsēdētājs

Jurijs Strods, Jelgavas pilsētas domes deputāts

Irēna Škutāne, Jelgavas pilsētas pašvaldības izpilddirektore

Sarmīte Vīksna, pašvaldības iestādes Jelgavas reģionālais pieaugušo izglītības centra direktore

Inese Meija, Jelgavas pilsētas domes administrācijas Administratīvās pārvaldes vadītāja

Jelgavas Ražotāju un tirgotāju asociācijas (JRTA) deleģētie pārstāvji:

Imants Kanaška, JRTA valdes priekšsēdētājs

Edgars Viļkins, SIA „Evopipes” valdes priekšsēdētājs

Māris Peilāns, SIA „Igate CBS” valdes loceklis

Allija Dubova, SIA „KKR” direktore

Eva Melbārde, SIA „KULK” valdes locekle

Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības (LBAS) deleģētie pārstāvji:

Ligita Brahmane, Latvijas Sakaru darbinieku arodbiedrība

Aivars Āboliņš, Latvijas arodbiedrība "Energija"

Ingūna Krastiņa, Latvijas Lauksaimniecības un Pārtikas nozaru arodbiedrība

Ludmila Soldatova, Latvijas Sabiedrisko pakalpojumu un Transporta darbinieku arodbiedrība "LAKRS"

Edīte Lismente, Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrība

Par Padomes priekšsēdētāju tika iecelts Jelgavas pilsētas domes priekšsēdētājs Andris Rāviņš, bet par viņa vietnieku - Jelgavas Ražotāju un tirgotāju asociācijas valdes priekšsēdētājs Imants Kanaška.

Jelgavas pilsētas Trīspusējās konsultatīvās padomes sēdēs skatītie jautājumi:

- Informācija par 2010. gada pašvaldības budžeta izpildi, par Jelgavas pilsētas pašvaldības budžetu 2011. gadam.
- Jelgavas pilsētas svētku plānotā norise un citas aktualitātes pilsētā.
- Plānotā ES struktūrfondu apguve 2011.gadā.
- NVA piedāvātās atbalsta programmas.
- Darba tirgū vērojamas tendencias.
- Informācija par 2011. gada pašvaldības budžeta izpildi, par Jelgavas pilsētas pašvaldības budžetu 2012. gadam u.c.

Jelgavas pilsētas Trīspusējā konsultatīvā padomes sēdes tiek sasauktas pēc vajadzības. Padomes nolikumā ir atrunāts, ka sēdes sasauc pēc vajadzības, bet ne retāk vienu reizi divos mēnešos. Praksē situācija ir mazliet savādāka: sēdes sasauc pēc vajadzības, bet ne retāk 1 reizi pusgadā. Sēdes iniciatori parasti ir vai nu darba devēju organizācijas pārstāvji, vai arī arodorganizāciju pārstāvji, pašvaldības puse sēdes ierosina retāk. Sēdes aktīvi apmeklē un sarunās iesaistās visu pušu pārstāvji.

Veiksmīgi norit Trīspusējās konsultatīvās padomes darbība Jelgavas pilsētā, šeit sociālajam dialogam ir senākas saknes nekā citviet Zemgalē. Uzņēmēju viedokli tajā turpina pārstāvēt Jelgavas Ražotāju un tirgotāju asociācija, un kopējiem spēkiem padomes ietvaros šogad uzņēmēji, darba ņēmēji un pašvaldība meklēja risinājumus nodarbinātības veicināšanai pilsētā. Tātad 2012. gada otrajā pusgadā tika sasaukta viena Jelgavas pilsētas Trīspusējā konsultatīvā padomes sēde. 2012. gada 04. Oktobrī Jelgavā bija ieradusies Nodarbinātības Valsts aģentūras direktore Inese Kalvāne. Tiekoties ar Jelgavas trīspusējās konsultatīvās padomes locekļiem un uzņēmējiem, Zemgales Reģionālajā kompetenču attīstības centrā tika pārrunātas nodarbinātības sfēras problēmas un iespējamie to risināšanas ceļi.

Būtiskākie uzņēmēju ieteikumi:

- SIA Evopipes valdes priekšsēdētājs Edgars Vilkins piedāvāja pārkvalifikācijas un bezdarbnieku apmācības programmās iekļaut arī vispārēju kursu par attieksmi pret darbu, darba algas atkarību no darba ražīguma, no kurienes darba devējam rodas līdzekļi algas izmaksām.
- Zemgales Reģionālā kompetenču attīstības centra Uzņēmējdarbības atbalsta nodaļas vadītāja Līga Miķelsone uzņēmēju vārdā aicināja NVA padomāt par birokrātijas mazināšanu, jo tieši tās dēļ daudzi uzņēmēji neizmanto NVA pakalpojumus, bet paši organizē darbinieku apmācību, lai izvairītos no liekas papīru un atskaišu rakstīšanas.
- Jelgavas Uzņēmēju un tirgotāju asociācijas vadītājs Imants Kanaška diskusijas laikā atzīmēja, ka skolu mācību programmās vajadzētu ieviest obligātas mācību ekskursijas uz ražošanas uzņēmumiem. Tas ļautu bērniem ātrāk izprast savas intereses un atvieglotu profesijas izvēli.

Jēkabpils pilsētas Attīstības konsultatīvās komisijas izveide

2011. gada 10. novembrī Jēkabpils Pilsētas pašvaldība, Latvijas Darba devēju konfederācija, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība un Jēkabpils Uzņēmēju biedrība parakstīja Līdzdarbības līgumu, „Beidzot tas ūdens zem tā akmens ir sācis tecēt! Jau kādus 10 gadus esam mēģinājuši konsolidēt sociālos partnerus. Nu tas notiek,” pauda gandarījumu Jēkabpils Pilsētas pašvaldības priekšsēdētājs Leonīds Salcevičs.

Līdzdarbības līgums sevī paredz sadarbību starp pašvaldību, darba devējiem un darba ņēmējiem. Visām pusēm, iesaistoties Attīstības konsultatīvās komisijas darbībā, rodas iespēja skaidri un precīzi formulēt savas vajadzības, lai kopīgi risinātu aktuālus pilsētas attīstības jautājumus.

Balstoties uz parakstīto Līdzdarbības līgumu, ir izveidota Jēkabpils pilsētas attīstības konsultatīvā komisija, kurā darbosies šo organizāciju deleģētie pārstāvji. Komisijas darbības mērķis: ir saskaņota un Jēkabpils pilsētas interesēm atbilstoša problēmu risināšana sociālajos, nodarbinātības, teritoriālās plānošanas, infrastruktūras uzlabošanas un ekonomiskajos jautājumos, kas veicinātu uzņēmējdarbības attīstību, sociālo stabilitāti un labklājības līmeņa paaugstināšanu. Puses vienojas lēmumu pieņemšanas procesos līdzdarboties, lai veicinātu sociālo partneru līdzatbildību par pieņemtajiem lēmumiem un to izpildi.

Viens no Attīstības konsultatīvās komisijas darbības mērķiem ir – savest kopā „trīs vaļus” , uz kuriem balstās Jēkabpils: vietējo pašvaldību, darba devējus un darba ņēmējus, neskatoties uz to, ka katrai pusei ir savi mērķi un uzdevumi, tomēr visiem ir arī kopīgs mērķis – Jēkabpils pilsētas labklājība un attīstība. Šo procesu pozitīva virzība ir iespējama savstarpēji sadarbojoties un jācer, ka līdzdarbības līguma parakstīšana, būs labs pamats Attīstības konsultatīvās komisijas sekmīgam darbam nākotnē.

Jēkabpils pilsētas Attīstības konsultatīvās komisijas sastāvs:

Jēkabpils pilsētas pašvaldības deleģētie pārstāvji:

Leonīds Salcevičs, pilsētas domes priekšsēdētājs;
Guntars Gogulis, pilsētas pašvaldības administratīvā departamenta direktors;
Aivars Kraps, pilsētas pašvaldības Attīstības un tautsaimniecības komitejas vadītājs.

Latvijas Darba devēju konfederācijas deleģētais pārstāvis:

Zanda Lamba, LDDK Zemgales reģiona sociālā dialoga koordinatore.

Jēkabpils Uzņēmēju biedrības deleģētie pārstāvji:

Ilona Studāne, JUB valdes priekšsēdētāja, SIA „Krokuss” valdes locekle;
Dainis Līvs, JUB valdes loceklis, SIA „Selko ģpašumi” valdes loceklis;
Mārtiņš Sviliš, JUB biedrs, SIA „Marteks” valdes priekšsēdētājs.

Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības deleģētie pārstāvji:

Inga Ermansone, Jēkabpils starpnovadu arodorganizācijas priekšsēdētāja;
Uldis Urtāns, LVSADA Jēkabpils reģionālās slimnīcas arodorganizācijas priekšsēdētājs;
Jevgēnija Melbārzsde – LAKRS.

Jēkabpils pilsētas Attīstības konsultatīvās komisijas šedēs skatītie jautājumi:

- Informācija par 2011. gada pašvaldības budžeta izpildi, par Jēkabpils pilsētas pašvaldības budžetu 2012. gadam.
- Par Jēkabpils pilsētas svētkiem (vieta, laiks, norise). Atbalsts vietējiem uzņēmējiem.
- Par satiksmes plūsmas organizēšanu Jēkabpils pilsētas ielu rekonstrukcijas laikā. Par ielu rekonstrukciju 2012.gada vasarā.
- Nacionālās attīstības plāna (NAP) virzība

Kopš Līdzdarbības līguma parakstīšanas un Attīstības konsultatīvās komisijas izveides ir notikušas divas sēdes. Pirmajā sēdē atsaucība, aktivitāte un ieinteresētība bija ļoti liela no visām pusēm, savukārt uz otro sēdi bija atnākuši tikai pašvaldības puses un darba devēju puses pārstāvji, no arodbiedrības organizāciju puses nebija neviena pārstāvja, līdz ar to, sēdi nevarēja „nosaukt par Trīspusējo tikšanos”.

Ir pagājis pārāk maz laika, lai kopumā varētu spriest par komisijas darbības efektivitāti un vērtētu komisijas darbību. Tā kā līgums ir noslēgts tikai uz vienu gadu, tad drīzumā atkal tiks uzsāktas sarunas par Līdzdarbības līguma atkārtotu slēgšanu. Ja arodbiedrības pārstāvju aktivitāte paliks līdzšinējā līmenī, tad pieļauju domu, ka tiks meklēts efektīvāks sadarbības veids, lai nodrošinātu rezultatīvu komisijas darbību.

Viens no būtiskākajiem šā gada panākumiem ir Jēkabpils pilsētas pašvaldības, LDDK, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības un Jēkabpils Uzņēmēju biedrības atkārtoti noslēgtais Līdzdarbības līgums, kas paredz kopīgiem spēkiem risināt pilsētas attīstībai aktuālus jautājumus. Ilgstošu sarunu rezultātā, tomēr izdevās iesaistīt visas puses, arī arodbiedrību pārstāvjus.

Līdzdarbības līguma parakstīšana.
Jēkabpils, 14.11.2012.

Līgums pirmo reizi tika parakstīts 2011.gada 11.novembrī. L.Salcevičs pauda gandarījumu, ka tas tiek parakstīts jau otro reizi. Kopīgs dialogs starp pašvaldību un uzņēmējiem ir pilsētas ekonomiskās izaugsmes virzītājspēks, līguma parakstīšanas laikā uzsvēra L.Salcevičs.

Atskatoties uz gada laikā paveikto, Jēkabpils Uzņēmēju biedrības priekšsēdētāja Ilona Studāne atzina, ka ir labas iestrādes, ir uzsākts produktīvs dialogs starp uzņēmējiem un Jēkabpils pilsētas pašvaldību, bet pilnvērtīgas četrpusējas sadarbības jomā šīs iestrādes vēl ir jāpildina.

L.Meņģelsone pauda prieku par to, ka Jēkabpils pilsētas pašvaldība ir apzinājusies konsultāciju mehānisma priekšrocības, kā arī kopīga dialoga nepieciešamību. Attīstība var notikt tikai, ja līdzvērtīgi

tiek apmierinātas visu pušu intereses - darba devēju, darba ņēmēju un pašvaldības. Un šis līgums ir kā pamats šīs līdzvērtīgās sadarbības attīstībā.

3. LDDK reģionālā koordinācijas centra iniciatīvas

3.1. LDDK pārstāvēniecība valsts un pašvaldību institūcijās reģionā

Kopš LDDK uzsāka administratīvās kapacitātes stiprināšanas projektu reģionos, Zemgales reģiona sociālā dialoga koordinācijas centra reģionālās attīstības un sociālā dialoga koordinatorei Zandai Lambai ir izveidojusies atpazīstamība un ļoti laba sadarbība ar šādām reģiona institūcijām:

- Jēkabpils pilsētas pašvaldība;
- Jelgavas pilsētas pašvaldība;
- Aizkraukles novada pašvaldība;
- Dobeles novada pašvaldība;
- Bauskas novada pašvaldība;
- Kokneses novada pašvaldība;
- Zemgales reģiona Biznesa inkubatori (Jelgavas, Jēkabpils, Aizkraukles);
- Nodarbinātības valsts aģentūra;
- Zemgales Plānošanas reģions;
- Jelgavas reģionālais pieaugušo izglītības centrs (JRPIC);
- Dobeles novada Pieaugušo izglītības un uzņēmējdarbības atbalsta centrs;
- Jēkabpils Tālākizglītības un informācijas tehnoloģiju centrs;
- Reģiona Profesionālās izglītības iestādes (darbība akreditāciju komisijās u.c.);
- Sadarbība ar Zemgales reģiona NVO sektoru;
- Reģiona arodorganizācijas;
- Reģiona masu mediji u.c.

3.2. Organizētie pasākumu un to efektivitātes novērtējums

- **Darba devēju organizāciju sadarbības veidošana starpreģionu un valsts līmenī:**

2010. gada oktobra sākumā Krustpils pilī LDDK reģionālā centra koordinatore Z. Lamba sadarbībā ar jaundibināto JUB organizēja tikšanos ar dažādu nozaru Jēkabpils pilsētas un novada uzņēmējiem, lai informētu par biedrības darbību un rosinātu tai pievienoties. Pasākumu apmeklēja vairāk nekā 50 uzņēmēji! Tas bija ievērojams skaitlis, jo līdz šim pasākumam vienuviet nebija izdevies saaicināt vairāk kā 10 uzņēmējus.

2011. gada janvārī Zemgales reģiona koordinatore centrs, sadarbībā ar Vidzemes konsultatīvo centru un JRTA Jelgavā organizēja Zemgales un Vidzemes reģionu darba devēju organizāciju tikšanās.

Pasākums tika organizēts ar mērķi -veicināt savstarpējo informācijas un pieredzes apmaiņu starp uzņēmējiem, veidot ciešāku sadarbību starp reģionālajām darba devēju organizācijām. Pasākums sekmēja Latvijas reģionālo darba devēju organizāciju savstarpējo sadarbību, līdz ar to tiek attīstīta biznesa vide starp dažādu novadu uzņēmējiem.

Pasākumā piedalījās vairāk kā 50 dažādu nozaru uzņēmēji. Zemgales reģionu pārstāvēja Jelgavas Ražotāju un tirgotāju asociācija, Bauskas uzņēmēju klubs „Bauska 97”, Jēkabpils Uzņēmēju biedrība un uzņēmēju pārstāvji no Dobeles novada, savukārt Vidzemes reģionu pārstāvēja Cēsu rajona uzņēmēju klubs, Smiltenes uzņēmēju klubs, Alūksnes Tautsaimnieku apvienība „ALTA”, kā arī

Valmieras pilsētas konsultatīvās padomes pārstāvis. Pasākumā piedalījās arī Jelgavas pilsētas, Dobeles novada un Smiltenes novada pašvaldību pārstāvji. Uzņēmēji atzina, ka šādi pasākumi ir ļoti vērtīgi un vajadzīgi.

2012. gada 20. janvārī pasākums uzņēmēju organizācijām Cēsīs, lai veicinātu sadarbību reģionālajā līmenī, lai uzņēmēji gūtu ieskatu par citu Latvijas darba devēju organizāciju darbības mehānismu un sadarbības veidošanu ar vietējām pašvaldībām. Pasākumu apmeklēja vairāk kā 50 darba devēju no visas Latvijas darba devēju organizācijām.

Jāpiebilst, ka tieši Zemgales reģiona darba devēju organizācijas sadarbībā ar Latvijas Darba devēju konfederāciju 2011.gadā aizsāka tradīciju regulāri aicināt kopā uzņēmējus no visas Latvijas, veicinot savstarpējo komunikāciju un sadarbību ar pašvaldībām un citām institūcijām.

2012. gada 13. septembrī Latvijas Darba devēju konfederācija sadarbībā ar Jēkabpils Uzņēmēju biedrību Jēkabpilī organizēja Zemgales uzņēmēju tikšanos, kuras laikā tika pārspriesti reģiona uzņēmējiem aktuāli jautājumi. Pasākumā tika pārstāvētas Jēkabpils, Jelgavas un Bauskas darba devēju organizācijas, lai apmainītos ar pieredzi un pārrunātu turpmāko sadarbību.

LDDK Zemgales reģiona sociālā dialoga koordinatore Zanda Lamba: „Kopš 2009. gada strādājot Zemgales reģionā un iepazīstot tā darba devējus – veiksmīgus uzņēmumus, esmu pārliecinājusies, ka nekas tā nemotivē turpināt strādāt kā iespēja tikties un uzzināt par citiem veiksmīgiem vietējā biznesa piemēriem. Milzīga nozīme ir arī spējai veidot auglīgu ilgtermiņa dialogu ar pašvaldību, kurā uzņēmums strādā, - kaut arī pašvaldības spēja tiešā veidā ietekmēt uzņēmējdarbības vidi ir ierobežota, netieša atbalsta iespējas sava novada uzņēmējiem ir izšķiroša saimnieciskās darbības veikšanai ilgtermiņā.”

LDDK iniciētajā pasākumā piedalījās Jēkabpils Uzņēmēju biedrība, Jelgavas Ražotāju un tirgotāju asociācija, uzņēmēju klubs „Bauska 97”. Darba devēju organizāciju tikšanās laikā tika apmeklēti arī vairāki Jēkabpils uzņēmumi - dārzu audzētava un tirdzniecības uzņēmums „Rītausma”, apģērbu ražotne „Gefa Latvija”, durvju ražotne „BroDoor” un mežizstrādes un kokapstrādes uzņēmums „Ošukalns”.

Zemgales reģiona uzņēmēji iepazīst uzņēmuma SIA „Ošukalns” darbību

Jēkabpils pilsētas pašvaldības priekšsēdētāja L. Salceviča uzruna Zemgales reģiona uzņēmējiem

Zemgales reģiona uzņēmēji

2012. gada 07. decembrī Latvijas Darba devēju konfederācijas pārstāvji kopā ar Cēsu un Bauskas uzņēmēju klubiem devās organizāciju vizītē uz Bausku. Uzņēmēju vizītes ietvaros tika apspriesti būtiski jautājumi sociālā dialoga stiprināšanai, sadarbojoties ar pašvaldībām un arodbiedrībām, kā arī tika atzīmēts gada noslēgums .

Vizītes laikā uzņēmēji apmeklēja vairākus Bauskas uzņēmumus. Bauskas novada Codes pagastā apmeklēja SIA „Teiksmas”, kas nodarbojas ar automašīnu virsbūves un ritošās daļas remontu, veiksmīgi sadarbojas ar apdrošinātājiem un izveidojusi arī „Pirelli Key Point” riepu centru. Iepazinās ar SIA „Uzvara-Lauks”, kas nodarbojas ar ziemas un vasaras kviešu, rapša un miežu audzēšanu pārtikai, alus ražošanai, lopbarībai un sēklai.

Pasākuma dalībnieki arī devās ekskursijā uz Mašīnu muzeju, kur angārā atrodas vairāk nekā 50 dažādu „antīkās” tehnikas vienību, bet uzņēmumu apmeklējums noslēdzās ar vīzīti SIA "Bauskas alus", kur notika ražotnes apskate.

Pasākumā piedalījās uzņēmēji no Bauskas, Cēsīm, Mārupes un Siguldas, kā arī LDDK pārstāvji.

- **Darba devēju organizāciju sadarbības veidošana reģiona līmenī, sociālā dialoga attīstīšana reģionā**

Ar Zemgales koordinators atbalstu stiprināta darba devēju organizāciju sadarbība reģionālā griezumā, kā rezultātā nodibināta pirmā šāda veida institūcija: Zemgales darba devēju padome, kas ir pierādījums uzņēmēju ieinteresētībai ne tikai savas pilsētas vai novada, bet visa reģiona attīstībā, sadarbībā ar reģiona pašvaldībām uzlabojot uzņēmējdarbības un sociālo vidi, kā arī nostiprinot sociālo dialogu.

3.3. SVID analīze

Stiprās puses	Vājās puses
<ul style="list-style-type: none"> • Koordinators zināšanas, izpratne, iemaņas, pieredze un kontakti. • Koordinators atpazīstamība reģiona līmenī valsts un pašvaldību iestādēs, reģiona DDO un uzņēmumos. • Izveidota jauna biedrība (JUB). • Stiprināta esošo DDO kapacitāte. • Izveidota Jelgavas pilsētas Trīspusējā konsultatīvā padome. • Izveidota Jēkabpils pilsētas Attīstības konsultatīvā komisija. • Izveidota Bauskas novada Uzņēmējdarbības konsultatīvā padome. • Izveidota Zemgales darba devēju padome. • Atbalsta sniegšana uzņēmējiem un pašvaldībām sociālā dialoga īstenošanai. 	<ul style="list-style-type: none"> • LDDK konsultatīvā centra ģeogrāfiskais izvietojums (tas atrodas reģiona malā, lieli attālumi) • Vairums reģiona uzņēmumu ir mikro un mazie • Maza daļa uzņēmumu iesaistās reģionālajās DDO. • Pašvaldību pārstāvjiem un darba devējiem līdz galam nav izpratnes par sociālā dialoga nozīmi reģiona attīstībā. • Nepietiekoši attīstīts arodorganizāciju tīklojums. • Darba devēju organizāciju neesamība Dobeles novadā un Aizkraukles novadā. • Darba devēju neieinteresētība.
Iespējas	Draudi
<ul style="list-style-type: none"> • Popularizēt un pārņemt labās prakses piemērus (gan sociālā dialoga veicināšanā, gan kolektīvo līgumu ieviešanā). • Tuprināt veicināt konsultatīvā centra atpazīstamību. 	<ul style="list-style-type: none"> • Valsts politikas nestabilitāte un biežās izmaiņas. • Ierobežojumi un administratīvā sloga līmenis traucē uzņēmējdarbības attīstībai.

• Skaidrot darba devējiem pozitīvos ieguvumus, ja tiek noslēgts koplīgums uzņēmuma līmenī.	

3.4. Izvirzītās prioritātes un darba uzdevumi nākamajam pārskata periodam

Jēkabpils:

Jēkabpils Uzņēmēju biedrības administratīvās kapacitātes stiprināšana.

Veicināt Jēkabpils pilsētas Attīstības konsultatīvās komisijas veiksmīgāku darbības turpināšanu, sēžu grafika saskaņošana.

Jelgava:

Jelgavas pilsētas Trīspusējās konsultatīvās padomes aktuālo jautājumu noteikšana, sēžu grafika saskaņošana.

Bauskas novads:

Bauskas uzņēmēju kluba „Bauska 97” kapacitātes stiprināšana.

Veicināt Bauskas novada uzņēmējdarbības konsultatīvās padomes darbību.

Aizkraukles un Dobeles novads:

Darba devēju organizācijas izveides veicināšana un sekmīgāka dialoga veidošana ar vietējām pašvaldībām un arodorganizāciju pārstāvjiem.

Zemgales Darba devēju padome:

Turpināt veicināt sadarbību starp Zemgales reģiona darba devēju organizācijām.

Sagatavot un iesniegt vārdzīmuli par profesionālo izglītību Zemgales reģionā.

Noteikt padomes turpmākās darbības virzību.

Darba devēju organizāciju izveides veicināšana Dobeles un Aizkraukles novados.

Elektroniskās avīzes izveide Zemgales reģiona uzņēmējiem.

Sadarbības pilnveidošana ar reģiona arodbiedrībām, lai veicinātu kolektīvo līgumu ieviešanu.

3.5. Aktuālie jautājumi, ierosinājumi un problēmas uzņēmumu skatījumā.

- Ceļu fonda izveide. Vajag atjaunot ceļu fondu, iezīmēto nodokli ceļiem. Uzņēmēji ir gatavi iesaistīties un atbalstīt šo iniciatīvu.
- Starppilsētu pārvadājumi. (Situācija uz 30.05.2012. Par 2011. gadu nav saņemts finansējums, nav samaksāts par padarīto darbu. Valsts institūcijas ir visnedrošākais partneris! Lielajiem starppilsētu – izmaksāja, bet mazajiem – nē.)
- Ierosinājums: ieviest pazeminātu PVN apbedīšanas pakalpojumiem.
- PVN pazemināšana par 1% neko būtisku nedod, svarīgāk un vērtīgāk būtu samazināt darba spēka nodokli.
- Reinvestētās peļņas neaplikšana ar nodokli.
- Nodokļu sistēmai jābūt paredzamai un samaksājamai.
- Publiskie iepirkumi valstī. Šī brīža esošā iepirkumu sistēma joprojām pieļauj daudz dažādu nepilnību: necaurspīdīgas iepirkumu procedūras, nolikumus raksta konkrētiem pretendentiem u.c.

- Ir ļoti negatīva attieksme pret NVA bezdarbnieku atbalsta programmām. Šo naudu uzņēmēji vēlētos tērēt daudz savādāk, lai to varētu novirzīt biznesa attīstībai: jaunu iekārtu ieguvei u.c.
- Uzņēmēji ir gatavi maksāt riska nodevu par uzņēmumu – tāpat kā maksā risku nodevu par darbinieku, lai saņemtu garantijas. (piemērs – ja darba devējs - piemēram - bankrotē, tad ir tā, ka darba ņēmējiem pienākas valsts sociālā garantija, bet darba devējam – īpašniekam šāda garantija nepienākas. Situācija ir absurda, jo darba devējs uzņemas jau biznesa veidošanas, attīstīšanas, darbošanās un arī bankrota procedūras laikā atbildību par darba ņēmējiem, par sadarbību ar bankām, ar piegādātājiem un pasūtītājiem, ar valsti utml., bet tad, kad nonāk grūtībās – netiek nemaz sociāli aizsargāts. (Valsts (un pašvaldību) SIA un akciju sabiedrībās – valdes locekļi pretēji tam kā ir privātajā sektorā – saņem sociālās garantijas arī pēc atlaišanas no darba. Te ir būtiska nevienlīdzība – jo pēc komerclikuma uzņēmēji gan valsts (un pašvaldību) SIA, gan privātie tiek uzskatīti līdzīgi- kāpēc ir tāda nekonsekvenca sociālo garantiju jomā?) Šāda attieksme nemotivē kļūt par uzņēmēju.)
- Kāpēc dividendes var izņemt tikai 1 reizi gadā? (Piemērs: ja nu uzņēmējs saslimst pēc dividenžu izņemšanas datuma un operācijai nepieciešama nauda – kuru viņš ar savu uzņēmējdarbību ir nopelnījis, bet viņš tai netiek klāt, kas ir absurdi!)